

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Catan Liliana

Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către succesorul părții vătămate Botnari Gheorghe, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2013, în cauza penală privindu-l pe

Procopenco Evghenii Mihail, născut la 05 aprilie 1966, originar și domiciliat mun. Chișinău str. Alexandru cel Bun, 3 ap. 2

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 13.07.2010-24.05.2012
2. instanța de apel: 16.01.2013-16.07.2013
3. instanța de recurs: 09.06.2015 - 09.09.2015

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 24 mai 2012, Procopenco Evghenii Mihail, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa numită i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune, îndreptățind prin comportare exemplară încrederea ce i s-a acordat.

Acțiunea civilă înaintată de către Botnari Gheorghe a fost admisă parțial și s-a încasat din contul lui Procopenco Evghenii în beneficiul lui Botnari Gheorghe, cu titlu de prejudiciu moral suma de 50.000 lei, în rest cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, Procopenco E. fiind proprietar al apartamentului nr. 2, din casa de locuit nr. 3, amplasată pe str. Alexandru cel Bun, mun. Chișinău și fiind responsabil de gestionarea proprietății sale private, în vara anului 2006, propunând spațiu locativ, i-a dat în chirie lui Cazacu Ana, odaia construită anterior neautorizat, prin formarea unui perete comun ce desparte odaia de casa de locuit menționată, unde în veceu era instalat neautorizat cazanul menajer pentru încălzirea apei curgătoare calde pe gaz „Vaillant” model „MAG 250/7 TZW A25” nr./f 8317410867”, care potrivit raportului de expertiză nr. 446/09 din 26.11.2008, s-a constatat a fi instalat și utilizat cu încălcarea prevederilor pct. 6.37,

pct. 6.42 ale Regulilor și Normelor în Construcție (CHHII) 2.04.08-87 „Aprovizionarea cu gaze” (M. 1988), precum și cu nerespectarea cerințelor pct. G 7.1 al „Regulilor de Securitate în Ramura Gazificării” (NKS 35-04-09.2002), conform cărora abonaților li se interzice efectuarea samavolnică a lucrărilor de gazificare a casei (apartamentului ș.a.), permutarea, schimbarea și reparația instalațiilor cu gaze, fapt ce ulterior, la data de 29 februarie 2008, în jurul orelor 00.00 min. - 04.00 min. a generat scurgerea produselor de ardere a gazelor din compartimentul arzătorului și din motivul gradului insuficient de aspirare a canalelor de aerisire și ventilație, s-a soldat cu decesul lui Botnari Dorian, care conform raportului de expertiză medico legală nr. 125/456 din 24.11.2008, a survenit în rezultatul intoxicației acute cu oxid de carbon.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Procopenco E. a fost calificată *de drept* în baza art. 149 alin. (1) Cod penal și anume – *lipsirea de viață din imprudență*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Avocatul Diaconu Dorian în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Procopenco E. să fie achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal.

În motivarea apelului a invocat că:

- prima instanță nu a constatat fapta pentru care a fost condamnat inculpatul, neglijând prevederile art. 394 Cod de procedură penală;

- instanța de fond eronat a apreciat probele administrate, deoarece inculpatul nu a prevăzut consecințele imputate lui, nu putea și nici nu trebuia să le prevadă, precum și nu purta răspundere directă pentru nerespectarea normelor tehnice corespunzătoare la instalarea încălzitorului de apă pe gaz, nu putea stabili nesiguranța dispozitivului, precum și să prevadă consecințele încălcării Regulilor de securitate, iar acțiunile sau produs datorită unei forțe, a cărei intervenție nu a putut fi prevăzută de inculpat și consecințele s-au produs fără vinovăția acestuia;

- nu au fost indicate acțiunile concrete pe care trebuia să le întreprindă inculpatul și acesta nu le-a întreprins, în vederea evitării producerii consecințelor nefavorabile;

- consideră că în fapta inculpatului latura subiectivă a componenței de infracțiune lipsește și nu se dovedește vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate, ce se caracterizează prin neglijență criminală. Astfel, instanța de judecată nu a apreciat în cumul probele administrate, la justa lor valoare.

3.2 Succesorul părții vătămate și partea civilă, Botnari Gheorghe, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea pedepsei stabilite inculpatului și în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită inculpatului pedeapsa de 5 ani închisoare, cu admiterea acțiunii civile înaintate și încasarea în mod solidar din contul inculpatului și părții civilmente responsabile SRL „Chișinău-Gaz” în beneficiul său, despăgubirile materiale în sumă de 170.000 lei, despăgubirile morale în sumă de 2.987.654, 32 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 10.000 lei.

În motivarea apelului său a invocat că:

- instanța de fond neîntemeiat a dispus suspendarea condiționată a pedepsei stabilite inculpatului, contrar scopului și principiilor individualizării pedepsei penale;

- instanța de fond neîntemeiat a respins acțiunea civilă înaintată privind încasarea sumei de 170.000 lei cu titlul de despăgubiri materiale și a sumei de 2.987.654,32 lei despăgubiri morale, în mod solidar de la inculpatul Procopenco E. și SC „Chișinău Gaz” SRL, dispunând încasarea parțială doar a sumei de 50.000 lei cu titlu de despăgubiri morale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2013, au fost admise parțial apelurile declarate, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Procopenco E. în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de Botnari Gheorghe a fost lăsată fără examinare.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept ajungând just la concluzia săvârșirii de către inculpat a infracțiunii imputate acestuia, luând în considerație totalitatea probelor acumulate la prezenta cauză penală, ce au fost apreciate cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Cu toate că, inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate lui, în opinia instanței de apel vina lui se dovedește prin următorul cumul de probe: declarațiile date în cadrul ședinței de judecată de către succesoriul părții vătămate Botnari Gh., declarațiile martorilor Botnari G., Balea A., Rusu D., Cazacu A., Bascov V., Babac O., Gârneți S., precum și explicațiile date în cadrul ședinței de judecată de către experții Spătaru I., Lungu L. și Lîsîi A.

Instanța de apel a menționat că vina inculpatului se confirmă și prin materialele cauzei, care sînt pertinente, concludente, utile și veridice, coroborînd între ele, cum ar fi: informația prezentată de către SRL „Chișinău-Gaz” din 30.07.2008 (f.d. 107-108 v. 1); informația prezentată de către Întreprinderea de Stat Centrul Tehnic pentru Securitate Industrială și Certificare (f.d. 3 v. 2); raportul de expertiză nr. 446/09 din 26.11.2008 (f.d. 144-149 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 125/456 din 04.05.2009 (f.d. 32-33 v. 2); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29.02.2008 (f.d. 109-111 v. 1); procesul-verbal de examinare a obiectului din 17.07.2009 (f.d. 46-47 v. 2).

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, în rezultatul instalării neautorizate a cazanului menajer, acesta a generat scurgerea produselor de ardere a gazelor din compartimentul arzătorului și din motivul gradului insuficient de aspirare a canalelor de aerisire și ventilație a și soldat decesul lui Botnari Doriană, moartea căreia a survenit anume în rezultatul intoxicației acute cu oxid de carbon, fiind nefondat în acest sens argumentul inculpatului, precum că fapta lui este săvârșită fără vinovăție în coroborare cu art. 20 Cod penal, deoarece dînsul își dădea seama și înțelegea caracterul prejudiciabil al faptelor sale, acordînd în chirie apartamentul nr.

2, al casei de locuit nr. 3, amplasată pe str. Alexandru cel Bun, mun. Chișinău, cu instalarea neautorizată în acesta a cazanului menajer.

Argumentul succesului părții vătămate precum că, pedeapsa aplicată inculpatului este una inequitabilă, instanța de apel l-a considerat nefondat. Totodată, în opinia instanței, deși a fost dovedită vinovăția inculpatului, procesul penal în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetat în temeiul art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Referitor la acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material din contul inculpatului, instanța de apel a considerat necesar de a lăsa fără soluționare această solicitare, deoarece atât în prima instanță, cât și în cea de apel nu au fost prezentate careva probe incontestabile pentru stabilirea cuantumului concret a prejudiciului material.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către succesul părții vătămate, Botnari Gheorghe, prin care solicită casarea acesteia și considerarea recursului ca depus în termen, din data luării cunoștinței cu decizia motivat redactată și anume data de 03 aprilie 2015.

În motivarea recursului invocă că:

- cauza penală a fost examinată în instanța de apel în lipsa lui și a avocatului Cujbă V., care se afla în altă localitate și a fost în imposibilitate de a participa la judecarea apelurilor și nu a fost asigurat real cu participarea altui apărător, precum și nici nu s-a refuzat de apărătorul ales în procesul penal;

- organul de urmărire penală a admis omisiuni ce indică la o bănuială rezonabilă privind săvârșirea unei crime de omor intenționat și nu a infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, astfel fiind ascunsă o infracțiune mai gravă și persoanele vinovate de săvârșirea omorului intenționat cu circumstanțe agravante, fiind implicat un expert medic legist, care este și rudă apropiată a unuia dintre persoanele bănuite;

- expertul Lungu L., a depus concluzii false în ce privește explicarea leziunilor corporale depistate pe cadavrul victimei;

- instanța de apel contrar prevederilor art. 219 Cod de procedură penală, neîntemeiat și ilegal a separat acțiunea civilă în procesul penal, iar prin faptul admiterii parțiale a apelului succesului părții vătămate, de fapt l-a respins prin concluzia adoptată.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece succesul părții vătămate nu a depus în termen recursul, în conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, ceea ce duce la pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a motivelor recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul conchide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, succesorul părții vătămate fiind în drept să declare recurs ordinar, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din lucrările dosarului, Colegiul reține că, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la data de 16 iulie 2013, dată la care a și avut loc ședința de judecată în prezenta cauză, unde a participat și succesorul părții vătămate Botnari Gh., fapt confirmat prin procesul verbal al ședinței de judecată și comunicată data pronunțării deciziei integrale – 06.08. 2013 (f.d. 99-106 v. 3).

Colegiul penal atestă că, conform procesului verbal al ședinței de judecată rezultă că la data de 06.08.2013, a fost pronunțată decizia integrală și înmănată copia acesteia procurorului, inculpatului și apărătorului său, iar succesorul părții vătămate Botnari Gh., fiind înștiințat despre faptul pronunțării integrale a deciziei în prezenta cauză, nu s-a prezentat (f.d. 106, 125 v. 3).

Mai mult ca atât, instanța de recurs menționează că potrivit scrisorii de însoțire la data de 07.08.2013, în adresa succesorului părții vătămate Botnari Gh., a fost expediată copia deciziei instanței de apel din data de 16 iulie 2013 (f.d. 126 v. 3).

Prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, raportate la explicațiile pct. 6.5 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 *Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel*, cu modificările și completările ulterioare, în care se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere), cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În prezenta speță, termenul de 30 zile se calculează începând cu 07.08.2013 și se epuizează la 05.09.2013 – ultima zi de depunere a recursului. Însă, succesorul părții vătămate a declarat recurs ordinar abia la data de 06 mai 2015, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei oficiului poștal aplicată pe plic (f.d. 134 v. 3).

Instanța de recurs consideră că recursul ordinar declarat de către succesorul părții vătămate, este depus peste termenul legal, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, iar argumentul recurentului precum că cauza a fost examinată în lipsa sa în instanța de apel, este unul declarativ și este combătut prin procesul verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, precum este combătut și argumentul ultimului privind examinarea cauzei în lipsa avocatului său, deoarece conform aceluiași proces verbal al ședinței de judecată, succesorul părții vătămate Botnari Gh., a considerat posibil de a examina cauza în lipsa avocatului său, declarând că nu are nevoie de serviciile lui (f.d. 102 v. 3).

Dispoziția alin. (2) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Astfel, Colegiul statuează că, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Totodată, potrivit formalismului legii procesual-penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii, prin textul menționat a fost impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Așadar, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal conchide, că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a fost depășit în prezenta cauză, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către succesorul părții vătămate Botnari Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2013, în cauza penală privindu-l pe **Procopenco Evghenii Mihail**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 09 septembrie 2015.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion

Președinte (semnătura)
Judecător (semnătura)
Judecător (semnătura)

Gordilă Nicolae
Catan Liliana
Guzun Ion

Copia corespunde originalului
Judecător:

Gordilă Nicolae